

การนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
SCHOOL SUPERVISION IN KAMPHAENG SAEN SCHOOL GROUP 2
UNDER THE JURISDICTION OF THE NAKHON PATHOM PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

Received : 9 June 2025
Revised : 19 June 2025
Accepted : 23 June 2025

อัครยา สิมะกุล¹
Akkaraya Simakul
ประเสริฐ อินทร์รักษ์²
Prasert Intarak

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 2) แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ประชากรสำหรับการวิจัยคือโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 จำนวน 15 โรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน /รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน 2) ครูที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้างานวิชาการ และ 3) ครู รวม 44 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายในตามแนวคิดของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา การสร้างแบบสอบถามโดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงแก้ไขและมีการทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า

1. การนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Master student in Division of Educational Administration, Faculty of Education Silpakorn University, Thailand

² อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Advisor, Associate Professor Dr., Department of Educational Administration, Faculty of Education Silpakorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail Address: ann.akkaraya@gmail.com

2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เป็นพหุแนวทาง โดยมีทั้งหมด 5 ข้อ รวมแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งหมด 10 แนวทาง จัดเป็นด้าน ได้ 5 ด้าน

คำสำคัญ: การนิเทศภายในของโรงเรียน

Abstract

The purposes of this independent study were to determine 1) school Supervision in Kamphaeng Saen School Group 2 under the Jurisdiction of the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1 and 2) the developmental guidelines for School Supervision in Kamphaeng Saen School Group 2 under the Jurisdiction of the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1. The population for the research was 15 schools in Kamphaeng Saen School Group 2 selected three informants from each school, consisting of: a school directors or acting school directors, a teachers assigned as heads of academic affairs and a teacher. In total, there were 44 informants. The instruments used for this study were 1) an opinionnaire on school supervision based on the concept of the Educational Supervision Unit, Office of the Basic Education Commission and 2) Structured Interview for developmental. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis. The questionnaire was developed by experts, revised and tested to find the reliability of the questionnaire.

The findings of this study were as follows:

1. School Supervision in Kamphaeng Saen School Group 2 under the Jurisdiction of the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1 in overall was at highest level.

2. The developmental guidelines for School Supervision in Kamphaeng Saen School Group 2 under the Jurisdiction of the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1, consist of multiple approaches. There are a total of 5 key points, which include 5 developmental guidelines for School Internal Supervision Kamphaeng Saen School Group 2 under the Jurisdiction of the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1. There are 10 approaches in total, summarized in 5 aspects.

Keyword: School Internal Supervision

บทนำ

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา และวัฒนธรรม ซึ่งทุกอย่างกำลังเปลี่ยนแปลงให้ทันกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยทักษะในการดำรงชีวิตของมนุษย์จึงถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมากในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ การศึกษานับว่าเป็นรากฐานที่สำคัญของทุกคนที่จะทำให้มีความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้ต้องมีการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับยุคสมัยเพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้าในชีวิต การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม และการศึกษายังเป็นสิ่งสำคัญในการนำสิ่งที่เรียนรู้มาพัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านต่าง ๆ ที่มีความสำคัญกับการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การที่บุคคลจะเรียนรู้และปรับตัวได้ดีจะมีผลมาจากการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และการศึกษาที่มีคุณภาพจำเป็นต้องมีระบบการศึกษาและการจัดการระบบที่ดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านการบริหารจัดการด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาครูและแหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) มีจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) สู่การปฏิบัติในระยะยาว โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีเป้าหมายเพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคมและระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ขณะเดียวกัน ยังได้กำหนดแนวคิดและกลไกการขับเคลื่อนและระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลที่ชัดเจนเพื่อกำกับให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาครู โดยมาตรา 52 บัญญัติไว้ว่าให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และ บุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและ ประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อม และมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอและเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาผู้เรียนและครูอย่างกว้างไกล และเล็งเห็นความสำคัญในกระบวนการติดตามและพัฒนากิจการการเรียนการสอนของครู ดังนั้น กระบวนการนิเทศภายในจึงเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาประสิทธิภาพสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกต่อไป

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและการเสริมสร้างศักยภาพของครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่การศึกษาไทยให้ความสำคัญกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ กระบวนการนิเทศจึงต้องมีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบท และตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษา อย่างไรก็ตามจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นพบว่า กระบวนการนิเทศภายในของกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ยังประสบปัญหาในหลายด้าน ประการแรก การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศยังขาดการวิเคราะห์เชิงลึกและการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาอย่างเป็นระบบ ทำให้แนวทางการวางแผนการนิเทศยังไม่สอดคล้องกับบริบทเฉพาะของแต่ละโรงเรียน ประการที่สอง การวางแผนกิจกรรมการนิเทศ การกำหนดประเด็นและวิธีการนิเทศยังขาดความหลากหลาย และขาดการบูรณาการเครื่องมือพัฒนาอย่าง PLC อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังขาดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสนับสนุนกิจกรรมการนิเทศอย่างเต็มศักยภาพ ประการที่สาม เครื่องมือและสื่อที่ใช้ในการนิเทศบางรายการไม่มีความทันสมัย ไม่สามารถสะท้อนผลหรือเก็บข้อมูลนำไปสู่การพัฒนาได้อย่างครอบคลุม ส่งผลให้การติดตามประเมินผลการนิเทศยังขาดประสิทธิภาพและไม่สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการดำเนินงานได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

1. การนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง
2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เป็นพหุแนวทาง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 จำนวน 15 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ เครื่องมือที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ 1) แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) และ 2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Structured Interview) มีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่กำหนดตัวเลือกไว้ให้เลือก (checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ตามแนวคิดของ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale)

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Structured Interview) ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง ชื่อ-สกุล ตำแหน่งและวันที่สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สอบถามเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน/รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนหรือครูที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้างานวิชาการ รวมทั้งสิ้น 5 คน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. แบบสอบถามของการวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำราเอกสาร คู่มือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในของโรงเรียน

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างและปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย โดยปรึกษาและขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ โดยกำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีจำนวน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต

ขั้นที่ 3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน หาความตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม และเลือกคำถามที่มีค่า IOC เฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยผู้วิจัยพบว่าข้อคำถามจากแบบสอบถามฉบับร่างทุกข้อมีค่า IOC อยู่ที่ 1.00

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกับโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 1 สังกัดเดียวกันจำนวน 12 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้างานวิชาการ 1 คนและครูผู้สอน จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามกลับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่นตามวิธีการของครอนบาค โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาได้เท่ากับ 0.932

ขั้นที่ 6 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาเก็บข้อมูลโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลการวิจัยด้วยตนเอง และให้ผู้ให้ข้อมูลตอบกลับโดยใช้ Google Forms

2. แบบสัมภาษณ์ของการวิจัย นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ที่ได้จากแบบสอบถาม และนำข้อที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตต่ำสุดในแต่ละด้านมาสร้างเป็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 ในการเก็บข้อมูลการตอบแบบสอบถามของการวิจัยในครั้งนี้
2. จัดเตรียมแบบสอบถามการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
3. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กับประชากร โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง และนัดหมายวันเวลาในการเก็บแบบสอบถาม
4. ใช้วิธีการจัดบันทึกการสัมภาษณ์สำหรับแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนผู้วิจัยดำเนินการ

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามแต่ละฉบับ
3. จัดทำตารางแจกแจงคะแนน (tally sheet) เพื่อกรอกคะแนนให้สอดคล้องกับแผนการ วิเคราะห์

ข้อมูลและระเบียบวิธีทางสถิติที่ใช้

4. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
5. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของบุคลากรต่อการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน กำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน กำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยภาพรวม

(N = 44)

การนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน กำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1	ระดับการการนิเทศภายในของโรงเรียน		
	μ	σ	ระดับ
1. การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ	4.65	0.37	มากที่สุด
2. การวางแผนการนิเทศ	4.57	0.43	มากที่สุด
3. การสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ	4.38	0.58	มาก
4. การปฏิบัติการนิเทศ	4.52	0.52	มากที่สุด
5. การประเมินผลและรายงานผล	4.54	0.54	มากที่สุด
รวม	4.53	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า การนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน กำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน กำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการศึกษา

สภาพปัญหาและความต้องการ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการประเมินผลและรายงานผล และด้านการปฏิบัติการนิเทศ ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ

ผลการวิเคราะห์การนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ 2) ด้านการวางแผนการนิเทศ 3) ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ 4) ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และ 5) ด้านการประเมินผลและรายงานผล และได้เป็นแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ดังตาราง

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

ข้อ	ตัวแปร	แนวทางในการพัฒนา
ด้านการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ		
1	โรงเรียนมีการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์หรือสร้างเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงาน	1. จัดประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อทำความเข้าใจเป้าหมาย และทิศทางของการนิเทศ 2. ใช้เครื่องมือเช่น SWOT Analysis, PLC (Professional Learning Community) เพื่อร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์และกำหนดทิศทาง
ด้านการวางแผนการนิเทศ		
2	โรงเรียนกำหนดแนวทาง/วิธีการพัฒนาตามปัญหาที่เกิดขึ้นหรือตามความต้องการและจำเป็น	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการประเมินภายในและภายนอก เป็นต้น และจำแนกปัญหาตามลำดับความเร่งด่วนและผลกระทบ 2. การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์การพัฒนา โดยกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและวัดผลได้ ให้สอดคล้องกับนโยบายสถานศึกษาและบริบทของโรงเรียน 3. การวางแผนพัฒนาแบบมีส่วนร่วม โดยดึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ครู, นักเรียน, ผู้ปกครอง, ชุมชน) เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทาง โดยใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) เพื่อร่วมกันออกแบบกิจกรรมพัฒนา

ข้อ	ตัวแปร	แนวทางในการพัฒนา
ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ		
3	โรงเรียนมีการจัดทำสื่อและเครื่องมือนิเทศ ที่ช่วยเก็บรายละเอียดที่ผู้รับการนิเทศไม่สามารถแสดงออกมาได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำแบบประเมินตนเอง โดยครูประเมินตนเองตามตัวชี้วัด เช่น ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อ การวัดและประเมินผล ฯลฯ ช่วยเปิดเผย จุดอ่อนที่ครูตระหนักแต่ยังไม่กล้าแสดงออก 2. แบบสำรวจความพึงพอใจและความคิดเห็นจากนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามเพื่อให้นักเรียนสะท้อนความคิดเห็นต่อครู เช่น บรรยากาศในชั้นเรียน วิธีการสอน การดูแลช่วยเหลือ ฯลฯ ช่วยให้ผู้นิเทศเข้าใจ มุมมองของผู้เรียน ซึ่งผู้สอนอาจมองข้าม
ด้านการปฏิบัติการนิเทศ		
4	โรงเรียนมีการนิเทศตามขั้นตอนระยะเวลาและใช้เครื่องมือตามที่กำหนด	<ol style="list-style-type: none"> 1. วางแผนการนิเทศล่วงหน้าอย่างชัดเจน มีการกำหนดขั้นตอน ระยะเวลา และบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม ใช้เครื่องมือในการนิเทศ เช่น แบบสังเกตการสอน แบบสอบถาม แบบบันทึกผลการนิเทศ ฯลฯ
การประเมินผลและรายงานผล		
5	โรงเรียนมีการประเมินการดำเนินงานของผู้รับการนิเทศ เพื่อนำผลไปปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ดำเนินการประเมินอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระยะ เช่น รายเดือน รายภาคเรียน ใช้ระบบบันทึกผลการประเมินรายบุคคล เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการและความก้าวหน้า 2. วิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อพัฒนารายบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อค้นหา จุดแข็ง จุดอ่อน และความต้องการจำเพาะ ของผู้รับการนิเทศ และนำผลการประเมินไปใช้วางแผนการนิเทศแบบรายบุคคล

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการค้นคว้าอิสระ มีประเด็นที่ควรนำมาพิจารณา เพื่อทราบการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่าการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า การนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการประเมินผลและรายงานผล และด้านการปฏิบัติการนิเทศ ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ ทั้งนี้เนื่องจากความตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในในฐานะกลไกสำคัญในการส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่สามารถนำไปใช้พัฒนาได้จริง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพทางวิชาการอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในด้านการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการนั้น พบว่ามีการดำเนินการอย่างละเอียดรอบคอบ และสะท้อนถึงความเข้าใจบริบทของโรงเรียนแต่ละแห่งได้อย่างชัดเจน ซึ่งส่งผลให้การวางแผนการนิเทศเป็นไปอย่างมีทิศทาง สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของครูผู้สอน ทั้งยังมีการติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ ทำให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงการนิเทศในรอบถัดไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของการปฏิบัติการนิเทศนั้น พบว่ามีความเป็นรูปธรรม มีการดำเนินการจริง มีการสื่อสารและให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้บริหารกับครูผู้รับการนิเทศ ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและเกิดการพัฒนาทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผลการวิจัยโดยรวมจะอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ยังคงพบว่าด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศยังอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นระดับรองลงมาเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ สะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนยังมีความจำเป็นในการพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะในการออกแบบและสร้างสื่อ ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศให้มีความหลากหลาย ทันสมัย และตอบโจทย์กับลักษณะการนิเทศในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การนิเทศภายในมีประสิทธิภาพสูงสุดและครอบคลุมทุกมิติของการพัฒนาครู และการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรตานุ หนูทอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กำชัย ยุกติชาติ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาการการนิเทศภายในของโรงเรียน ตามตามแนวทางของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ด้านการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ โรงเรียนมีการจัดลำดับปัญหาและเลือกปัญหาที่เป็นความจำเป็นหรือต้องการในลำดับเร่งด่วนหรือลำดับที่เห็นว่าสำคัญที่สุด โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนระดมความคิดเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และความต้องการในการ พัฒนตามบริบทของหน่วยงาน โรงเรียนมีการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์หรือสร้างเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงาน และโรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานเพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนการดำเนินงาน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและบุคลากรมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาผ่านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษาอย่างละเอียด จึงมีการจัดลำดับปัญหาและเลือกปัญหาที่เป็นความจำเป็นหรือต้องการในลำดับเร่งด่วนก่อน และมีการแลกเปลี่ยนระดมความคิดเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อสร้างวิสัยทัศน์หรือสร้างเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงานสอดคล้องกับงานวิจัยของลิซ่า เฮปรียันตีและคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการกำกับดูแลการดำเนินงานด้านการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศการศึกษาเป็นความพยายามของเจ้าหน้าที่โรงเรียนครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน รวมทั้งการกระตุ้นการเติบโตและการพัฒนาตำแหน่งครู การเลือกและแก้ไขวัตถุประสงค์ทางการศึกษา การสอน วัสดุและวิธีการสอนและการประเมินผลการสอน ประสิทธิภาพของการกำกับดูแล ไม่เพียงแต่เกี่ยวกับบทบาทของแต่ละคนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสิ่งที่แสดงให้เห็นกระบวนการด้วย และผลงานที่ได้รับ เช่น คุณภาพ ปริมาณ ความทันเวลา เป็นต้น

1.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ด้านการวางแผนการนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ โรงเรียนเลือกแนวทาง/วิธีการในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนมีการประชุมเตรียมการนิเทศเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน โรงเรียนมีการกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา และโรงเรียนมีการกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการ มีค่าเท่ากัน โรงเรียนใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) ในการนิเทศ และโรงเรียนมีการสร้างคณะนิเทศที่เป็นทีมงานในการนิเทศร่วมกัน ตามลำดับ และพบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือโรงเรียนกำหนดแนวทาง/วิธีการพัฒนาตามปัญหาที่เกิดขึ้นหรือตามความต้องการและจำเป็น ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและบุคลากรมีการประชุมเตรียมการนิเทศ กำหนดระยะเวลาในการนิเทศอย่างละเอียดถี่

ถ้วน และมีการกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เตธี มุลยันติ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนิเทศการศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ของครูและประสิทธิภาพในยุค New Normal ผลการวิจัยพบว่า มีการกำกับดูแลวิชาการทางเทคนิคเป็นรายบุคคล โดยผ่านหลายขั้นตอน รวมถึงการวางแผนการกำกับดูแล โดยการสร้างโปรแกรมและเครื่องมือโดยใช้ Google แอปพลิเคชันไดรฟ์ และ Google Form มีการดำเนิน การกำกับดูแลผ่านการเยี่ยมชั้นเรียนออนไลน์ การสังเกตการเรียนรู้ และการพูดคุยรายบุคคลกับอาจารย์ การควบคุมดูแลแบบดิจิทัล ให้ประสิทธิภาพในการกระบวนการนิเทศทำให้อาจารย์ใหญ่ สามารถติดตามกิจกรรมของครูได้ในชั้นเรียนต่างๆ โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ อย่างไรก็ตามการกำกับดูแลออนไลน์ยังมีจุดอ่อนที่เกี่ยวกับการขาดปฏิสัมพันธ์โดยตรงระหว่างหัวหน้า งานและครู การกำกับดูแลสื่อการเรียนรู้ก็ยังคงเป็นส่วนสำคัญในการกำกับดูแลด้านวิชาการซึ่ง ทางโรงเรียนอาจารย์ใหญ่ตรวจสอบและประเมินเอกสารอุปกรณ์การเรียนรู้ เช่น แผนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่

1.3 ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า การนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ โรงเรียนมีการการจัดทำสื่อและเครื่องมือนิเทศที่ช่วยให้การนิเทศมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ และอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ โรงเรียนมีการจัดทำสื่อและเครื่องมือนิเทศที่สามารถใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา โรงเรียนมีการจัดทำสื่อและเครื่องมือนิเทศที่ทำให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเกิดความเข้าใจตรงกัน และโรงเรียนมีการจัดทำสื่อและเครื่องมือนิเทศที่ช่วยเก็บรายละเอียดที่ผู้รับการนิเทศไม่สามารถแสดงออกมาได้ ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับความรู้ในการจัดทำสื่ออย่างสม่ำเสมอ และบุคลากรมีความรู้ความสามารถในการจัดทำสื่อและเครื่องมือนิเทศที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กำชัย ยุกติชาติ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ โรงเรียนมีการประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศและทำให้การนิเทศมีประสิทธิภาพ โรงเรียนมีการดำเนินการนิเทศตามวิธีการการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่กำหนด โรงเรียนมีสะท้อนผลการนิเทศการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือโรงเรียนมีการนิเทศตามขั้นตอนระยะเวลาและใช้เครื่องมือตามที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารและบุคลากรมีการ

ประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้นิเทศ และดำเนินการนิเทศตามวิธีการนิเทศที่ได้กำหนดไว้ ส่งผลให้การปฏิบัติการนิเทศมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กำชัย ยุกดีชาติ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนทิสสังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการประเมินผลและรายงานผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ด้านการประเมินผลและรายงานผล อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อย ดังนี้ โรงเรียนมีการนำผลการนิเทศที่เป็นปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะไปพัฒนาการนิเทศ ในครั้งต่อไปหรือในปีการศึกษาต่อไป โรงเรียนมีการประเมินผลการนิเทศ โรงเรียนมีการรายงานผลการนิเทศ ต่อผู้เกี่ยวข้อง ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือโรงเรียนมีการประเมินการดำเนินงานของผู้รับ การนิเทศ เพื่อนำผลไปปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารและบุคลากรมีการนำผลการนิเทศ ที่ระบุอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ไปพัฒนาการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการประเมินผลการนิเทศ และรายงานผลการนิเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรตัญ หนูทอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการประเมินสภาพงาน อยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังักัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 มีทั้งหมด 5 ข้อ รวมแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายในของ โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ทั้งหมด 10 แนวทาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ที่ตั้งไว้ว่า แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังักัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 เป็นพหุแนวทาง ทั้งนี้เนื่องจากการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ยังมีด้านต่างๆ ที่ยังต้องได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งน้อยกว่าด้าน อื่น ๆ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงค์ จันทรหอม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการ นิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการ พัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี คือ 1) ควร มีการประเมินผลงานจากผู้ที่ได้รับมอบหมายและการจัดกระบวนการเรียนการสอนรวมทั้งทำการนิเทศ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2) สำรวจความต้องการของครูในการเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้ตรงกับความต้องการ และตรงเป้าหมายของการทำงานที่กำหนดไว้ในโครงการ 3) ควรจัดระบบงานที่มีความสำคัญอย่างเหมาะสม สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง 4) ควรประชุมคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสำรวจความต้องการและ

ความจำเป็นการใช้ทรัพยากรในแต่ละโครงการและสรุปเป็นมติของโรงเรียน และควรมีการจัดสรรทรัพยากรให้แก่บุคลากรหรือโครงการตามความต้องการที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม 5) ควรมีการประสานงานระหว่างผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เกิดความเข้าใจในการร่วมมือกันปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเวลา และกิจกรรมที่ต้องการให้บรรลุวัตถุประสงค์ 6) ควรมีการปรึกษาหารือในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างแนวทางปฏิบัติตามทางเลือกแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานร่วมกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คำชัย ยุกติชาติ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแก ประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียน อนุบาลวัดลูกแก ประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มี 5 แนวทาง คือ 1) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคลรายงานการพัฒนาตนเองและรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และสนับสนุนให้ครูส่งเอกสารธุรการชั้นเรียนวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ 2) ในกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนควรนำเทคนิคการประเมินความเสี่ยงมาประยุกต์ใช้ควรจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน และควรนำเอานโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดมาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารควรกระจายอำนาจให้แก่คณะกรรมการการนิเทศในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องการสร้างสื่อและวิธีการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อและเครื่องมือต่าง ๆ และมีการจัดเก็บสื่อหรือเครื่องมือต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ 3) ผู้บริหารควรประชุมคณะครูเพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับนิเทศ ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการการนิเทศในการนิเทศภายในโรงเรียน 4) ผู้นิเทศควรเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญตรงกับวิชาที่จะทำการนิเทศ ควรปฏิบัติการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ปฏิบัติการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา 5) ควรจัดศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่มี ความพร้อมหรือเป็นต้นแบบการนิเทศภายในโรงเรียน และควรมีการประเมินความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการทำงานของคณะนิเทศ

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากการศึกษาการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. โรงเรียนควรจัดให้มีประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อทำความเข้าใจ เป้าหมาย และทิศทางของการนิเทศ ใช้เครื่องมือ เช่น SWOT Analysis, PLC (Professional Learning Community) เพื่อร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์และกำหนดทิศทางอย่างชัดเจน
2. โรงเรียนควรจัดให้มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการประเมินภายในและภายนอก และจำแนกปัญหาตามลำดับความ เร่งด่วนและผลกระทบ มีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์การพัฒนา โดยกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและ วัดผลได้ ให้สอดคล้องกับนโยบายสถานศึกษาและบริบทของโรงเรียนโดยดึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ครู, นักเรียน, ผู้ปกครอง, ชุมชน) เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทาง โดยใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) เพื่อร่วมกันออกแบบกิจกรรมพัฒนา
3. โรงเรียนควรจัดทำแบบประเมินตนเอง โดยครูประเมินตนเองตามตัวชี้วัด เช่น ความสามารถในการ จัดการเรียนรู้ การใช้สื่อ การวัดและประเมินผล ฯลฯ ช่วยเปิดเผย จุดอ่อนที่ครูตระหนักแต่ยังไม่กล้าแสดงออก และมีแบบสำรวจความพึงพอใจและความคิดเห็นจากนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามเพื่อให้นักเรียนสะท้อนความ คิดเห็นต่อครู เช่น บรรยากาศในชั้นเรียน วิธีการสอน การดูแลช่วยเหลือ ฯลฯ ช่วยให้ผู้นิเทศเข้าใจ มุมมองของ ผู้เรียน ซึ่งผู้สอนอาจมองข้าม
4. โรงเรียนควรวางแผนการนิเทศล่วงหน้าอย่างชัดเจน มีการกำหนดขั้นตอน ระยะเวลา และบทบาท หน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม ใช้เครื่องมือในการนิเทศ เช่น แบบสังเกตการสอน แบบสอบถาม แบบบันทึกผลการนิเทศ ฯลฯ
5. โรงเรียนควรดำเนินการประเมินอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบมีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระยะ เช่น รายเดือน รายภาคเรียน ใช้ระบบบันทึกผลการประเมินรายบุคคลเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการและ ความก้าวหน้า และวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อพัฒนารายบุคคล เพื่อค้นหา จุดแข็ง จุดอ่อน และความ ต้องการจำเพาะ ของผู้รับการนิเทศ และนำผลการประเมินไปใช้วางแผนการนิเทศแบบรายบุคคล
6. สามารถนำแนวทางที่ได้ทั้ง 10 แนวทาง มาสังเคราะห์เป็นโครงการลงในแผนพัฒนาโรงเรียน ในปีการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง การนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เผยแพร่ออกไปและเพื่อประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้าของนักวิชาการและผู้สนใจทั่วไป จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องหรือส่งผลต่อการนิเทศภายใน

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของการนิเทศภายในโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนอื่นได้

เอกสารอ้างอิง

- กำชัย ยุคติชาติ. (2564). การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแก ประชาชนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 [วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. 17.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13. ราชกิจจานุเบกษา, 197(ตอนพิเศษ 258 ง), 1-4.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553. ราชกิจจานุเบกษา, 127(ตอนที่ 45 ก), 8-18.
- วรรณู หนูทอง. (2564). กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- อนงค์ จันทร์หอม. (2562). กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 10(1), 690.
- Mulyanti, D. (2023). Educational supervision to improve teachers' learning quality and performance in the new normal era. *Al-Ishlah: Jurnal Pendidikan*, 15(3), 3749-3755.
- Likert, R. (1967). *The human organization*. McGraw-Hill.
- Hepriyanti, L., Setyawan, D. A., & Nuraini, R. (2023). Effectiveness of supervision implementation in educational institutions. *Jurnal Sustainable*, 6(2), 657-665.